

Skrivetolkning i Danmark og Europa

Olympisk Gud for:
Solen, Lyset, Musikken
og Profetierne.
Gud for 'det vi ikke ved.'

Aïda Regel Poulsen
Frivillig i Høreforeningen

Apollo Projektet

Hvorfor fokus på skrivetolkning?

- Forskning peger på, høretab og demens kan hænge sammen
 - aldersrelaterede høretab, APD (auditory processing disorder)
- Tilgængelighed til HA/CI
- HTU (høreteknisk udstyr) og skrivetolkning er tilgængelighed i de situationer, hvor HA/CI ikke er tilstrækkeligt (bruges i kombination)
- Hvis skrivetolkning skal fungere, skal det være optimalt

Vi skal arbejde på at optimere skrivetolkning i Danmark

Emner i oplægget

- Baggrund for oplæg og præsentation
- lagttagelser omkring dansk skrivetolkning og forvaltning
- lagttagelser omkring europæisk/international skrivetolkning
- Nye tiltag i formen for mødeaktiviteter
 - nye tiltag omkring tilgængelighed og vores rolle/situation som brugere
- Et blik ind i live tekstning på TV og behov
- Info om LTA-projektet (Live Text Access)
- Hvad bør vi arbejde frem imod i Danmark såvel som internationalt?
- Konklusion

Præsentation og baggrund for oplæg

- Præsentation

- læreruddannet, undervise børn med høretab, audiologopæd, hørepædagog, internationalt samarbejde, undervisning på SDU, landsdækkende hørekonsulent
- høretab, høretab i familien, venner og bekendte
- audiologisk behandlet, bruger HA, HTU og skrivetolkning
- frivillig for Høreforeningen, sekretær for EFHOH 2015 – 2021

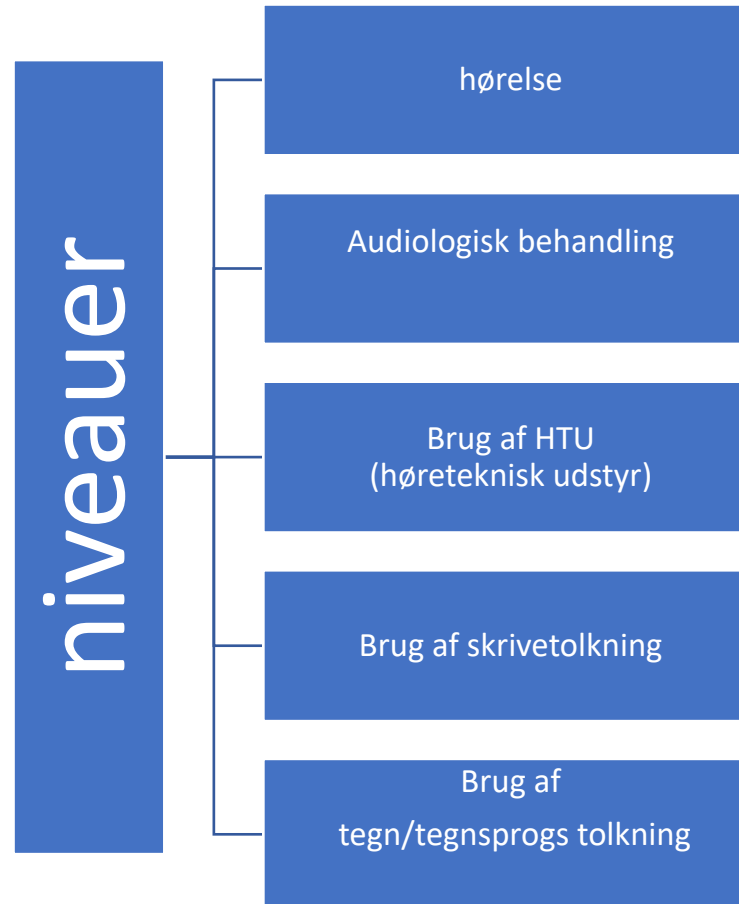

- Baggrund for oplæg

- har lært børn med høretab at læse og skrive (eksamen!)
- tekst som støtte for, hvad der siges
- brug af skrivetolkning i danske sammenhænge
- brug af skrivetolkning i europæisk og internationalt samarbejde

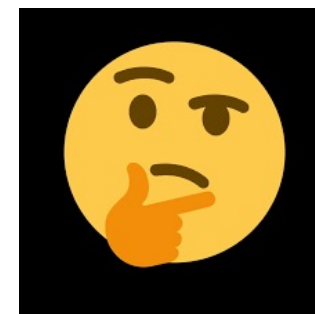

Sådan er niveauerne:

lagttagelser omkring dansk skrivetolkning

- Ingen brug af skrivetolkning i undervisning af børn med høretab
 - hverken på almindelige skoler eller på specialskolerne
 - når nu de audiologiske behandlinger bliver bedre og bedre .. ?
 - skrivetolkning introduceres typisk først ved videregående uddannelser
- Skrivemetoder til støtte for hurtigere læsning og formidling
 - bogstav for bogstav – hvordan bruger danske skrivetolke forkortelser?
 - slette ved fejlskrivning (i stedet for bare at skrive det rigtige)
 - tempo og fejlprocent
- I det hele taget standard og ensartethed i produktet

Behovsvurdering for 1 mill med høretab

600.000 behøver undertekster på TV, biograf, tekst-tilgængelighed

400.000 behøver høreteknik, HA, teknisk støtte

140.000 behøver rehabilitering, mundaflæsning, kommunikationsstøtte

15.000 behøver tegnsprogstolkning

10.000 børn behøver audiologopædisk støtte i undervisning

800.000 danskere har høretab.
Der er andre former for hørevanskeligheder end høretab – f.eks. APD

Skriftsproget støtter populationer med anden sproglig baggrund end dansk

Større gruppe bruger skrift end den gruppe, der bruger tegnsprog

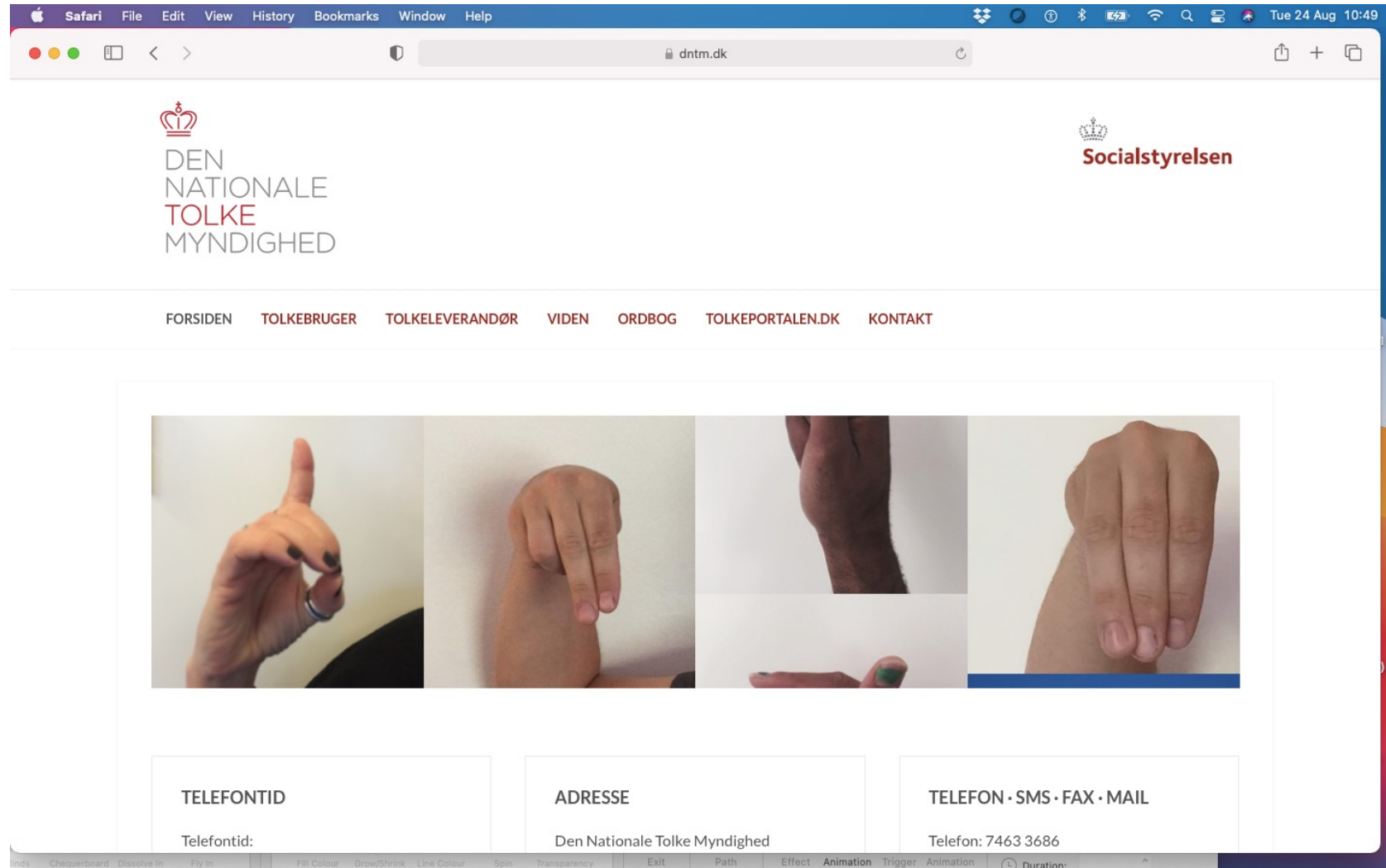
Skriftsproget støtter i højere grad det talte sprogs grammatik end tegnsprog gør

Hvorfor ...

..får skrivetolkning ikke større opmærksomhed?

DNTMs hjemmeside

DNTM på Facebook

- DNTM er på Facebook
- Aktuelt er DNTM profilen 'nede'
- Desværre indeholdt DNTM FB-profil i juni og juli 2021 KUN opslag om tegnsprog – der var intet om skrivetolkning
- Vi kan jo håbe, når den åbner igen, at der er materiale med, som er målrettet os

... når det nu findes

<https://www.youtube.com/watch?v=obl3XZf5aQ8&feature=youtu.be>

Hvad er DNTMs funktion?

DNTM er en
myndighed

Udstikker
retningslinjer og
bestemmer

Indgår i
udarbejdelse og
beskrivelse af
uddannelse af tolke

Danske skrivetolke og fagligt netværk?

- ECOS – European Conference on Speech to Text
- Hvordan er Danmark repræsenteret?
- 2018 i Stockholm (ingen danskere deltog!)
- 2020 i Trondheim – online
- 2022 i Østrig (slut august/start september) Facebook gruppe

DNTM Brugertilfredshedsundersøgelse

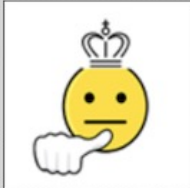
- Har I prøvet at besvare denne survey fra DNTM?
- Naturligvis godt at kunne evaluere, men hvad er formålet?

DEN NATIONALE TOLKE MYNDIGHED

Brugertilfredshedsundersøgelse

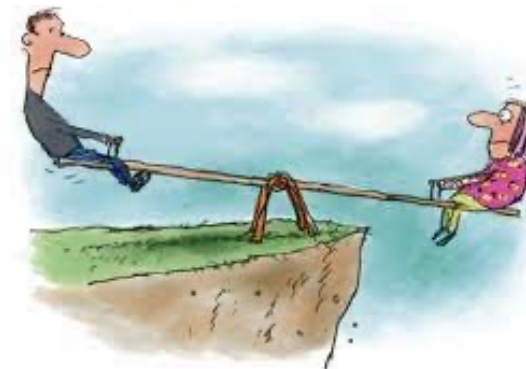
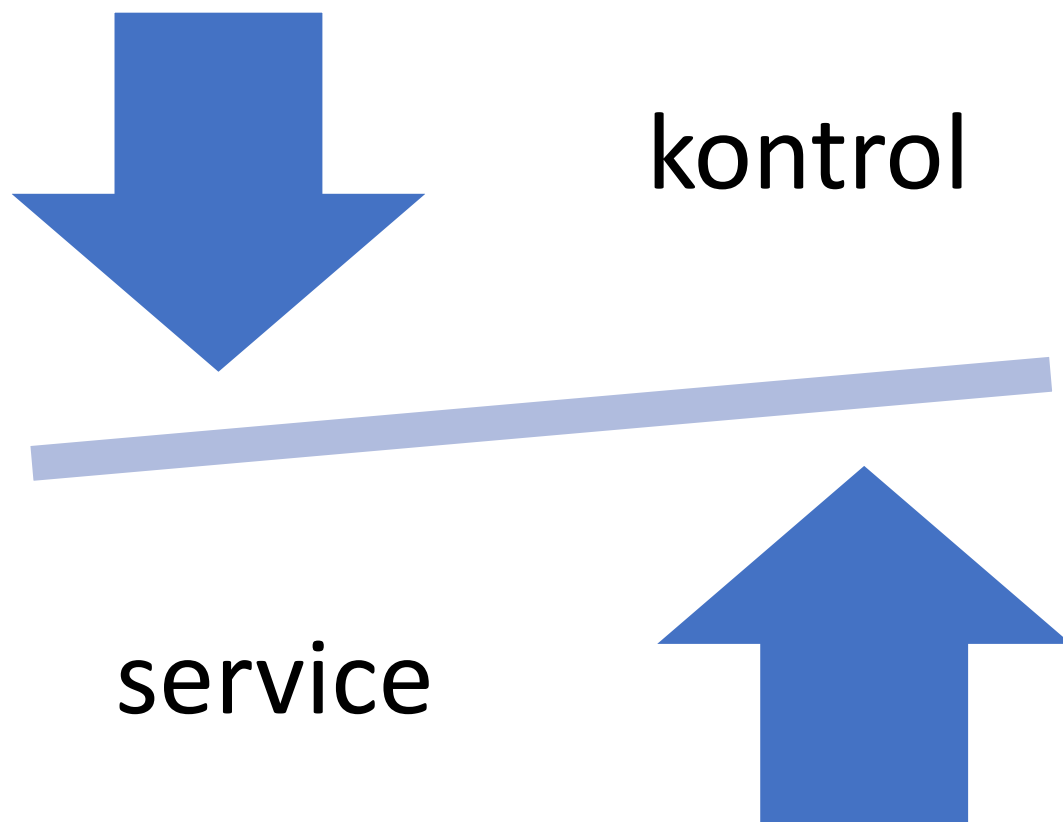
Type: Skrive-tolkning
Aktivitet: Aktiviteter i handicaporganisationer
Dato: 3. august 2021 Kl. 17:00 til 19:00
Adresse: Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Tolkefirma: Høreforeningens Tolkemedling

Hvor tilfreds var du med tolkningen?

© 2011 Den Nationale Tolkemyndighed, Edisonsvej 1, 5000 Odense C, tlf. 7463 3686

DNTM kommunikation

Derfor er markedsføring af skrivetolkning nødvendig. Ellers kan regionale, kommunale og lokale myndigheder heller ikke finde ud af det. Det smitter af på kommunikation og opfattelse i samfundet.

lagttagelser omkring europæisk/international skrivetolkning 1

- Store variationer mellem landene
- Lande, som vi bør kunne sammenligne os med, er langt foran
 - menneskesyn (forvaltning), tekniske muligheder (opkobling og skriveteknik)

lagttagelser omkring europæisk/international skrivetolkning 2

- Større brug af forkortelser – viser hele ord
 - følger bedre taletempoet
- Man kan få skrivetolkedokumentet
 - det kan man ikke i Skandinavien
 - støtte for referat
- Procedurer for at få udleveret tolkedokumentet
- Ofte er der bare én skrivetolk på en opgave (2 timers varighed)
- Generelt har de fulgt bedre med i teknisk opsætning af online tolkning
 - de er 'fremme i skoene'
- ASR – automatic speech recognition – en udfordring

Nye tiltag i former for mødeaktiviteter

Meth Mehr/stockadai

- Online møder/virtuelle møder
 - Er det skrive tolkedokumentet eller en power point, man skal se?
 - eller begge dele?
 - Vejledning af bruger i anvendelse af skrive tolkning med udgangspunkt i brugerens behov (undertekster, script, farve , valg af sprog)
 - Under hele pandemien har jeg ikke kunnet bruge dansk skrive tolkning til internationale møder pga. 'del-skærm opsætningen'
 - Hvis er mødet?
 - Hvem indkalder
 - sender mødelink ud
 - lukker folk ind i mødet/arrangementet
 - styrer opsætning og visning af dokumenter
 - vi skal tilbydes muligheden at deltage og ikke bare observere møderne.
- teknisk vært >< mødevært >< skrive tolk**

Nye tiltag omkring tilgængelighed

- International online konference med 500+ deltagere
 - arrangørerne har sørget for skrivetolkning og tegnsprogstolkning
- Producenter af HA/CI inviterer til webinarer mm
 - man oplyser ved registrering, at man har behov for skrivetolkning og sprog
- Forventning om samme procedure ved fysiske arrangementer
 - Media4All 2019 i Stockholm
- Synligt, hvilket tolkefirma og hvem tolkene er
 - logo – efterfølgende evaluering og anmeldelser
 - vi er forbrugere

Live tekstning på TV

- Teknisk opkobling skal være optimal
- Vi oplever forsinkelser på underteksterne ift programmerne
 - også en gene for vores familie og venner!
- Det er teknisk muligt at forsinke en udsendelse 20-40 sek, så den tekniske transmission af underteksterne kan følge med
- Vores skrivetolke arbejder også i mediebranchen
 - samme skriveteknikker observeres (bogstav for bogstav, sletning ved fejl osv)
- Det er den markedsføring, der lige nu findes generelt for skrivetolkning

AVMSD – hvad er det?

- Audio video media service directive

1. Timeline from transposition to implementation

23 September 2018	Deadline for Member States to transpose the Directive into national law and to let the Commission know which national bodies will be responsible for (a) the enforcement of the Directive and (b) monitoring and reporting on its implementation.
23 December 2018	Deadline for European Commission to publish the implementing acts related to the Directive (see detail below)
23 September 2019	All websites created AFTER 23 September 2018 have to be accessible
23 September 2020	All websites have to be accessible
23 June 2021	All mobile applications have to be accessible

Please note that the above are final deadlines; there is nothing stopping Member States from implementing these provisions earlier.

Er vi med høretab ligestillede?

JA - lovmæssigt

- UN CRPD
- EU Disability Strategy 2010 – 2020
- EU Directive eg: accessible websites, media etc
- National equality laws

NEJ – i praksis

- Interpretation of equality laws leaves deafened people without protection under “reasonable adjustment”
- Lack of active planning with regard to deafened people
- Lack of communication support at national and local levels
- Lack of confidence in requesting support

Info om LTA-projektet

LTA = Live Text Access

LTA er et 3-årigt Erasmus+ projekt under EU

EFHOH er partner i projektet

LTA er en online 1-årig skrivetolkeuddannelse, som åbner 1/9 2021

Man kan blive ECQA certificeret, hvis man består prøverne

Indhold i LTA-uddannelsen

- <https://ltaproject.eu>

Indhold:

Introduction to the course

The techniques: Velotyping and respeaking

Respeaking track: watch me before you start the training

Velotyping track: watch me before you start the training

Self assessment: MARS tool

Meet the trainers

The skills card of the real-time subtitler

Reading list

Åbner i dag

LTA-uddannelsen

6 Units

- 1: Understanding Accessibility Unit**
- 2: Linguistic competence Unit**
- 3: IT competence Unit**
- 4: Entrepreneurship and management competence Unit**
- 5: Respeaking competence Unit**
- 6: Velotyping competence Unit**

Åbner i dag

Værdier i LTA-uddannelsen

- Skrivetolke skal have
 - viden om høretab og kunne relevante gloser og forkortelser
 - teknisk opkobling på mange måder
 - hurtighed, forkortelser (vise hele ord og relevante forkortelser)
 - vejlede brugeren – også online til bedste personlige opsætning
- Skrivetolkning er grundlaget i uddannelsen
 - internationalt tegn og nogle nationale tegnsprog indgår med (tegn) terminologi omkring brug af skrivetolkning
- Standarderne er de vigtige, ikke type af keyboard eller respeaking
- LTA-uddannelsen er europæisk
 - uv-materialet er på engelsk men standarderne kan gælde på de nationale sprog

Forventninger omkring LTA

- Wim Gerbecks, Holland, idé
- Ambition: Højere niveau af
 - teoretisk og praktisk viden
= dialektisk forhold mellem teori og praksis
- Større ensartethed i
 - skrive tolke kvalitet
 - forvaltning
 - brugeren i centrum
 - med gode udviklingsmuligheder for skrive tolkene
 - bedre vilkår for skrive tolkebrugere

A screenshot of a PowerPoint presentation titled "Expected skills" for the LTA LiveTextAccess project. The slide displays two columns of data: "Speed:" and "Accuracy:". Both columns show a range of "200-400 cpm (about 40-80 wpm)" and "95-98%". To the left of the speed data are images of an "ELOTYP" keyboard and a microphone. The citation "Lambourne, A. (2015)" is at the bottom right of the data area. A date "21/05/2021" is in the bottom left. A video feed of a man with glasses and a headset is in the bottom right corner. A text box at the very bottom states: "An average speed indication of both of the systems so that's around 40 to 80 words permitted. After training for about." The presentation is titled "Expected skills" and includes the LTA LiveTextAccess logo in the top right corner of the slide content.

Erfaringer og nye veje frem

- Erfaringer fra EFHOH arbejdet
 - både top og tap
- Såvel teoretiske som praktiske erfaringer fra LTA
- Det kan danske skrivetolke også, hvis de har mulighederne

Hvad bør vi arbejde frem imod?

ligebehandling guidelines tryghed
sikkerhed ligebehandling
dialog **ETIK** nærvær
samtykke **tillid**
overvågning personlig frihed
erfaringsudveksling **livestreaming**

Afrunding

- Revurdering af området omkring skrivetolkning
 - hos DNTM – Høreforeningen – os selv
- Revurdering af vægtning i uddannelsen
- Kurser ved Høreforeningen i brug af skrivetolkning
 - både ved fysisk fremmøde samt ved online arrangementer
- Kurser i brug af online platforme til møder
- Kurser i brug af tilgængelighedsapps
 - computer, tablets/iPads, mobil
- TAK til Apollo projektgruppen og Zoom Support gruppen

Konklusion

